

Regelrådets uttalelse

Om: **Forslag til forskrift om utsortering av bioavfall og plastavfall**

Ansvarlig: **Miljødirektoratet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Miljødirektoratet

Deres ref.:

2021/1686

Vår ref.:

21/00026

Vår saksbehandler:

Marte Grønvold

Dato:

12.04.2021

Uttalelse

Om: **Forslag til forskrift om utsortering av bioavfall og plastavfall**

Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Miljødirektoratet foreslår en ny forskrift som stiller krav til utsortering og materialgjenvinning av bioavfall og plastavfall. Kravene gjelder både husholdningsavfall og næringsavfall som ligner husholdningsavfall. Direktoratet anbefaler at næringslivet pålegges et generelt krav til utsortering. Regelrådet har vurdert den delen av forslaget som retter seg mot næringslivet.

Direktoratet har presentert en problembeskrivelse og gjort rede for hva man vil oppnå med reguleringen. Det er vurdert tre alternative forskriftsmodeller, og det er utredet virkninger av disse. Regelrådet vil peke på at det kunne styrket utredningen ytterligere om den hadde beskrevet hvordan kravene i EUs rammedirektiv om avfall er regulert i andre land. Valgt tiltak er godt begrunnet. Berørt næringsliv er identifisert, men direktoratet kunne med fordel gitt en grundigere beskrivelse av hva som menes med avfall som ligner husholdningsavfall. Nytte- og kostnadsvirkninger er grundig utredet, og usikkerhetsmomenter er vurdert. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring er vurdert.

Virkeområdet for forslaget er betydelig og berører både små og store virksomheter innen varehandel og transport, overnattings- og serveringsvirksomhet, kontor og administrasjon, helse- og sosialtjenester, industri, landbruk, behandlingsanlegg for avfall og eksportører av avfall. Forslaget innebærer relativt høye kostnader for næringslivet. Miljødirektoratet har utført en samfunnsøkonomisk analyse av forslaget. Regelrådet mener dette er et fornuftig valg av utredningsnivå gitt sakens omfang. Regelrådet vurderer at forslaget er tilstrekkelig utredet jf. utredningsinstruksens punkt 2-1 og punkt 2-2.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Miljødirektoratet foreslår en ny forskrift som stiller krav til utsortering og materialgjenvinning av bioavfall og plastavfall. Kravene gjelder både husholdningsavfall og næringsavfall som ligner husholdningsavfall. Direktoratet anbefaler at næringslivet pålegges et generelt krav til utsortering, uten mål om at en bestemt mengde må sorteres ut.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Virkeområdet for forslaget er betydelig og berører både små og store virksomheter innen varehandel og transport, overnattings- og serveringsvirksomhet, kontor og administrasjon, helse- og sosialtjenester, industri, landbruk, behandlingsanlegg for avfall og eksportører av avfall. Forslaget innebærer relativt høye kostnader for næringslivet. Fordi omfanget av forslaget er stort har Regelrådet valgt å uttale seg til denne høringen.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Regelrådet vurderer at virkninger for næringslivet er tilstrekkelig utredet.

3.2. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

Direktoratet kunne med fordel gitt en grundigere beskrivelse av hva som menes med avfall som ligner husholdningsavfall. I begrunnelse for anbefalt tiltak skriver direktoratet at måltall for næringslivet vil være spesielt administrativt krevende å følge opp, da det eksisterer svært mange små og mellomstore næringsaktører. Regelrådet mener det er en styrke ved utredningen at den har vurdert og hensyntatt administrative byrder som kan være særlig krevende for mindre virksomheter.

3.3. Alternative tiltak

Regelrådet mener direktoratet har levert en grundig utredning av alternative tiltak. Direktoratet har vurdert flere relevante alternativer innenfor rammene satt av nasjonale føringer og krav i EU-direktiver. Det er positivt at nullalternativet er grundig beskrevet, at direktoratet har gitt en grundig beskrivelse av alternativene og at virkninger ved de ulike alternativene er utredet. Regelrådet kan ikke se at direktoratet har vist til hvordan kravene i EUs rammedirektiv om avfall er regulert i andre land, dette kunne gjort utredningen enda bedre.

3.4. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Miljødirektoratet anbefaler at næringen gis tid frem til 2023 til å gjøre nødvendige tilpasninger. Direktoratet skriver at forslaget vil kreve tiltak i form av informasjon til husholdningene og bedriftene og tett oppfølging av forskriften. Det er positivt at direktoratet har vurdert forutsetninger for en vellykket gjennomføring.

3.5. Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Regelrådet merker seg at forslag til høringsnotat ble oversendt Klima- og miljødepartementet i oktober 2018, men ikke sendt på høring før i januar 2021.

4 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Kostnader og nyttevirkninger ved forslaget er etter Regelrådets mening godt utredet, men samtidig beheftet med usikkerhet. Det er positivt at utredningen også belyser disse usikkerhetene. Usikkerhetene taler for at kostnadene på sikt kan bli lavere enn det som er anslått, blant annet på grunn av utvikling av ny teknologi. I tillegg er det flere av nyttevirkningene som ikke er tallfestet, noe som også tilsier en høyere samfunnsøkonomisk nytte enn det som beregnes kvantitativt.

Alternativet som anbefales innebærer kostnader på om lag 950 millioner kroner årlig. Størstedelen av denne kostnaden faller på kommunene/husholdninger, et virkeområde som ligger utenfor Regelrådets mandat. Næringslivet blir pålagt et generelt krav til utsortering og levering av avfall. Utredningene som er foretatt tyder på at det er tvilsomt om Norge når sine forpliktelser i EUs rammedirektiv om avfall uten av næringslivet får plikt til utsortere avfall. Med det som forutsetning mener Regelrådet at målet kan nås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.